

29. 12. 2023

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Změny základních sazeb zahraničního stravného pro rok 2024

Od 1. ledna 2024 dochází ke změnám v sazbách zahraničního stravného. Pro které země se zvyšují sazby stravného? Podle jakých zásad se výše stravného počítá pro určitou konkrétní pracovní cestu a zaměstnanec, který ji má vykonat?

Určení základních sazeb stravného, které má kompenzovat zaměstnancům vyslaným na práci do zahraničí zvýšené stravovací výdaje, pro rok 2024 je obsaženo aktuálně ve vyhlášce Ministerstva financí č. [341/2023 Sb.](#)

Rozhoduje doba strávená v zahraničí

Zaměstnanec má nárok na zahraniční stravné ve výši celé (plné) základní sazby, jestliže doba strávená mimo území České republiky trvá v kalendářním dni déle než 18 hodin. Jinak na:

- 2/3 základní sazby, pokud tato doba trvá déle než 12 hodin, nejvýše však 18 hodin.
- 1/3 základní sazby zahraničního stravného, jestliže doba strávená mimo území ČR je 12 hodin a méně, avšak alespoň 1 hodinu.

Jen 4 vybrané měny

Ve vyhlášce jsou uvedeny pouze ty cizí měny (eura, americké dolary, britské libry a švýcarské franky), které lze běžně nakoupit v tuzemských bankách nebo v mimobankovních směnárnách, aby tak nevznikaly zaměstnavatelům potíže při vybavování pracovníků zálohami na zahraniční pracovní cesty.

Dobrou orientaci zajišťuje každý rok nová vyhláška

Výhodou právní úpravy cestovních náhrad, tedy alespoň pokud jde o základní sazby zahraničního stravného, je přehlednost a snadná orientace v ní, protože se pro každý kalendářní rok kompletně vyhláší celý přehled (seznam) všech sazeb znovu, bez ohledu na to, zda zůstávají stejné, nebo se mění. Není tak nutno dohledávat novelizace a znění příslušného právního předpisu v různém období. Nicméně i tak je nejspíš zajímavé extra upozornění na to, jaké sazby zahraničního stravného a pro jaké státy se aktuálně mění. Pro rok 2024 je to ohledně 22 zemí světa:

Země	Měna	Sazba v r. 2023	Nová sazba pro rok 2024
Andorra	EUR	45	50
Arménie	EUR	40	45
Černá Hora	EUR	35	40
Egypt	EUR	45	50

Estonsko	EUR	40	45
Ghana	EUR	50	55
Gruzie	EUR	40	45
Hongkong	EUR	45	50
Chorvatsko	EUR	40	45
Irák	EUR	45	50
Island	EUR	60	65
Kypr	EUR	40	45
Lichtenštejnsko	CHF	65	70
Lotyšsko	EUR	40	45
Lucembursko	EUR	50	55
Maďarsko	EUR	40	45
Maroko	EUR	45	50
Norsko	EUR	60	65
Peru	USD	50	52
Severní Makedonie	EUR	35	40
Španělsko	EUR	45	50
Švédsko	EUR	60	65

Změny jsou možné i v průběhu kalendářního roku

V minulých letech byla inflace celosvětově poměrně nízká, takže u některých položek nedocházelo několik let k úpravám. V posledních dvou letech je ovšem v mnoha zemích inflace vysoká, proto se předpokládalo, že případně budou měněny sazby ne až s účinností od 1. ledna 2024, jak se nyní děje, ale již v průběhu roku 2023 s účinností pro rok 2023, ale nestalo se tak.

Navrhují diplomatické mise, koriguje Ministerstvo zahraničí, vyhláší Ministerstvo financí

Zmocnění pro Ministerstvo financí v zákoníku práce umožňuje stanovovat sazby v pravidelném termínu vždy od 1. ledna kalendářního roku, jakož i v mimořádném termínu - v průběhu kalendářního roku - jakmile se ceny jídel a nealkoholických nápojů v dané zemi nebo kurs příslušné měny zvýší nebo sníží alespoň o 20 %. Ministerstvo financí vyhláškou stanoví výši základních sazeb zahraničního stravného v celých měnových jednotkách příslušné cizí měny, a to na základě návrhu Ministerstva zahraničních věcí vypracovaného podle podkladů zastupitelských úřadů o cenách jídel a nealkoholických nápojů ve veřejných stravovacích zařízeních střední kvalitativní třídy a v zařízeních první kvalitativní třídy v rozvojových zemích Asie, Afriky a Latinské Ameriky, a s využitím statistických údajů mezinárodních institucí.

Je již tradicí, že zastupitelské úřady navrhnou pro některé země vyšší míru valorizace a jejich podklady resp. návrhy pak koriguje Ministerstvo zahraničí a s konečnou platností pak Ministerstvo financí. Jako příklad můžeme tentokrát uvést Egypt. Ačkoliv k valorizaci základní sazby zahraničního stravného na 45 euro došlo od 1. 1. 2023, zastupitelský úřad navrhl pro rok 2024 valorizaci na 60 euro! Ministerstvo zahraničí pak korigovalo návrh výše sazby na 50 euro a tu také Ministerstvo financí s účinností od 1. 1. 2024 vyhlásilo.

Rozdíly pro rozpočtový a soukromý sektor

U zaměstnavatelů, kteří jsou státem, územním samosprávným celkem (obcí nebo krajem), státním fondem, příspěvkovou organizací (jejíž náklady na platy a odměny za pracovní pohotovost jsou plně zabezpečovány z příspěvku na provoz poskytovaného z rozpočtu zřizovatele) nebo školskou právnickou osobou zřízenou podle školského zákona, jsou sazby zahraničního stravného uvedené ve vyhlášce při vybavování jejich zaměstnanců závazné. Podle ust. § 179 zákoníku práce je však možné jejich navýšení pro vedoucí organizačních složek státu a jejich zástupce a statutární orgány a jejich zástupce, a to až o 15 % základní sazby stravného stanoveného vyhláškou.

Ostatní zaměstnavatelé - z podnikatelského sektoru - mohou svým zaměstnancům poskytovat i vyšší sazby. Zaměstnavatel také může při zahraniční pracovní cestě poskytnout zaměstnanci i další cestovní náhrady, např. kapesné. Ovšem daňově uznatelnými náklady (výdaji) je finanční vybavení zaměstnanců na zahraniční pracovní cesty jen výše stanovených základních sazeb zahraničního stravného.

Zaměstnavatelé též mohou svým zaměstnancům sazby stanovené vyhláškou snížit podle ust. § 170 odst. 2 zákoníku práce až o 25 %, resp. až o 50 % u posádek plavidel vnitrozemské plavby. K tomuto opatření (tedy krácení až o 25 % a v případě námořníků a dalšího personálu vnitrozemské plavby až o 50 %) je nutno přistoupit předem, před započítáním (nastoupením) pracovní cesty do zahraničí. To platí nejen v případě, určí-li zaměstnavatel základní sazbu zahraničního stravného individuálně pro jednotlivého zaměstnance, ale i v případě, je-li tato sazba určena obecně vnitřním předpisem. Zpětné krácení je však nepřipustné.

Základní sazby zahraničního stravného v cizí měně pro rok 2024

Stát/země	Měnový kód	Měna	Základní sazba zahraničního stravného
Afghánistán	EUR	euro	45
Albánie	EUR	euro	40
Alžírsko	EUR	euro	50
Andorra	EUR	euro	50
Angola	USD	americký dolar	60
Argentina	USD	americký dolar	50
Arménie	EUR	euro	45
Austrálie a Oceánie - ostrovní státy: Americká Samoa, Cookovy ostrovy, Fidži, Guam, Kiribati, Kokosové ostrovy, Marshallovy ostrovy, Midwayské ostrovy, Mikronésie, Nauru, Niue, Nová Kaledonie, Norfolk, Palau, Papua Nová Guinea, Pitcairnův ostrov, Šalamounovy ostrovy, Společenství Severních Marian, Tahiti, Tokelau, Tonga, Tuvalu, Vanuatu, Velikonoční ostrov, Východní Timor, Ostrov Wake, Wallis a Futuna, Západní Samoa.	USD	americký dolar	65
Ázerbájdžán	EUR	euro	40
Bahamy	USD	americký dolar	60

Bahrajn	EUR	euro	45
Bangladéš	USD	americký dolar	50
Belgie	EUR	euro	50
Belize	USD	americký dolar	50
Benin	EUR	euro	45
Bermudy	USD	americký dolar	50
Bělorusko	EUR	euro	45
Bhútán	USD	americký dolar	50
Bolívie	USD	americký dolar	50
Bosna a Hercegovina	EUR	euro	40
Botswana	USD	americký dolar	55
Brazílie	USD	americký dolar	60
Brunej	USD	americký dolar	40
Bulharsko	EUR	euro	40
Burkina Faso	EUR	euro	40
Burundi	USD	americký dolar	55
Čad	EUR	euro	50
Černá Hora	EUR	euro	40
Čína	EUR	euro	45
Dánsko	EUR	euro	60
Džibutsko	USD	americký dolar	65
Egypt	EUR	euro	50
Ekvádor	USD	americký dolar	50
Eritrea	USD	americký dolar	50
Estonsko	EUR	euro	45
Etiopie	EUR	euro	50
Filipíny	EUR	euro	40
Finsko	EUR	euro	55
Francie	EUR	euro	50
Francouzská Guyana	EUR	euro	45
Gabon	EUR	euro	50
Gambie	EUR	euro	45
Ghana	EUR	euro	55
Gibraltar	EUR	euro	40
Gruzie	EUR	euro	45
Guatemala	USD	americký dolar	45

Guinea	EUR	euro	50
Guinea-Bissau	EUR	euro	45
Guyana	USD	americký dolar	50
Honduras	USD	americký dolar	45
Hongkong	EUR	euro	50
Chile	USD	americký dolar	55
Chorvatsko	EUR	euro	45
Indie	EUR	euro	45
Indonésie	EUR	euro	40
Irák	EUR	euro	50
Írán	EUR	euro	40
Irsko	EUR	euro	50
Island	EUR	euro	65
Itálie, Vatikán a San Marino	EUR	euro	50
Izrael	USD	americký dolar	60
Japonsko	USD	americký dolar	65
Jemen	EUR	euro	35
Jihoafrická republika	EUR	euro	40
Jižní Súdán	USD	americký dolar	55
Jordánsko	EUR	euro	50
Kambodža	USD	americký dolar	45
Kamerun	EUR	euro	50
Kanada	USD	americký dolar	50
Kapverdy	EUR	euro	40
Karibik - ostrovní státy: Anguilla, Antigua a Barbuda, Aruba, Barbados, Curaçao, Dominika, Dominikánská republika, Grenada, Haiti, Jamajka, Kajmanské ostrovy, Montserrat, Britské panenské ostrovy, Portoriko, Svatá Lucie, Svatý Kryštof a Nevis, Svatý Vincent a Grenadiny, Trinidad a Tobago.	USD	americký dolar	60
Katar	USD	americký dolar	50
Kazachstán	EUR	euro	45
Keňa	EUR	euro	45
Kolumbie	USD	americký dolar	45
Komory	USD	americký dolar	55

Konžská republika (Brazzaville)	USD	americký dolar	60
Konžská demokratická republika (Kinshasa)	USD	americký dolar	65
Korejská lidově demokratická republika	EUR	euro	45
Korejská republika	EUR	euro	55
Kosovo	EUR	euro	45
Kostarika	USD	americký dolar	50
Kuba	EUR	euro	60
Kuvajt	EUR	euro	40
Kypr	EUR	euro	45
Kyrgyzstán	EUR	euro	40
Laos	USD	americký dolar	45
Lesotho	USD	americký dolar	50
Libanon	USD	americký dolar	55
Libérie	EUR	euro	45
Libye	EUR	euro	45
Lichtenštejnsko	CHF	švýcarský frank	70
Litva	EUR	euro	40
Lotyšsko	EUR	euro	45
Lucembursko	EUR	euro	55
Macao	EUR	euro	45
Madagaskar	EUR	euro	40
Maďarsko	EUR	euro	45
Malajsie	USD	americký dolar	45
Malawi	USD	americký dolar	45
Maledivy	USD	americký dolar	55
Mali	EUR	euro	50
Malta	EUR	euro	50
Maroko	EUR	euro	50
Mauretánie	EUR	euro	40
Mauricius	USD	americký dolar	55
Mexiko	USD	americký dolar	50
Moldavsko	EUR	euro	45
Monako	EUR	euro	45
Mongolsko	EUR	euro	40
Mosambik	USD	americký dolar	50

Myanmar (Barma)	USD	americký dolar	55
Namibie	USD	americký dolar	50
Německo	EUR	euro	45
Nepál	USD	americký dolar	50
Niger	EUR	euro	50
Nigérie	EUR	euro	50
Nikaragua	USD	americký dolar	45
Nizozemsko	EUR	euro	50
Norsko	EUR	euro	65
Nový Zéland	USD	americký dolar	65
Omán	EUR	euro	50
Pákistán	EUR	euro	40
Panama	USD	americký dolar	45
Paraguay	USD	americký dolar	50
Peru	USD	americký dolar	52
Pobřeží Slonoviny	EUR	euro	40
Polsko	EUR	euro	45
Portugalsko a Azory	EUR	euro	40
Rakousko	EUR	euro	45
Rovníková Guinea	EUR	euro	50
Rumunsko	EUR	euro	40
Rusko	EUR	euro	45
Rwanda	USD	americký dolar	55
Řecko	EUR	euro	40
Salvador	USD	americký dolar	45
Saúdská Arábie	EUR	euro	50
Senegal	EUR	euro	55
Severní Makedonie	EUR	euro	40
Seychely	EUR	euro	55
Sierra Leone	EUR	euro	40
Singapur	USD	americký dolar	60
Spojené arabské emiráty	USD	americký dolar	55
Slovensko	EUR	euro	35
Slovinsko	EUR	euro	40
Somálsko	USD	americký dolar	55

Spojené státy americké	USD	americký dolar	60
Srbsko	EUR	euro	35
Srí Lanka	USD	americký dolar	50
Středoafriická republika	USD	americký dolar	50
Súdán	USD	americký dolar	55
Surinam	USD	americký dolar	50
Svatý Tomáš a Princův ostrov	EUR	euro	40
Svazijsko	USD	americký dolar	55
Sýrie	EUR	euro	50
Španělsko	EUR	euro	50
Švédsko	EUR	euro	65
Švýcarsko	CHF	švýcarský frank	75
Tádžikistán	EUR	euro	40
Tanzanie	USD	americký dolar	55
Thajsko	EUR	euro	40
Tchaj-wan	EUR	euro	45
Logo	EUR	euro	40
Tunisko	EUR	euro	50
Turecko	EUR	euro	40
Turkmenistán	EUR	euro	45
Uganda	USD	americký dolar	55
Ukrajina	EUR	euro	45
Uruguay	USD	americký dolar	55
Uzbekistán	EUR	euro	40
Velká Británie	GBP	britská libra	45
Venezuela	USD	americký dolar	65
Vietnam	EUR	euro	40
Zambie	USD	americký dolar	55
Zimbabwe	USD	americký dolar	50
Ostatní země neuvedené v příloze vyhlášky č. 341/2023 Sb.	EUR	euro	35

Nástin výpočtu stravného na příkladech

Zahraněční pracovní cesta do Spolkové republiky Německo trvá 4 dny.

1. den stráví zaměstnanec na pracovní cestě 16 hodin, má tedy nárok na 2/3 základní sazby

zahraničního stravného (45 euro) čili na 30 euro.

2. a 3. den tráví zaměstnanec v SRN, má tedy za oba dny nárok na plnou základní sazbu zahraničního stravného čili na 2 x 45 euro, tedy celkem na 90 euro.

4. den stráví zaměstnanec na pracovní cestě 11 hodin, má tedy nárok na 1/3 základní sazby zahraničního stravného (45 euro) čili na 15 euro.

Celkem tak má zaměstnanec nárok na stravné ve výši 135 euro.

Zahraniční stravné se neposkytuje, pokud doba strávená mimo území ČR činí méně než 1 hodinu. Doby strávené mimo území ČR, které trvají 1 hodinu a déle při více zahraničních pracovních cestách v jednom kalendářním dni, se však pro účely zahraničního stravného sčítají.

Pokud zaměstnanec projíždí v 1 den více státy, výši zahraničního stravného určí zaměstnavatel ze základní sazby zahraničního stravného sjednané nebo stanovené pro stát, ve kterém zaměstnanec stráví v kalendářním dni nejvíce času.

Krácení stravného za poskytnutí snídaně, obědu či večeře naturálně

Bylo-li zaměstnanci během zahraniční pracovní cesty poskytnuto bezplatně jídlo, na které zaměstnanec nepřispívá a má charakter snídaně, obědu či večeře (drobné občerstvení se tedy nepočítá), snižuje se mu stravné za každé bezplatné jídlo až o hodnotu

- 70 % zahraničního stravného, jde-li o zahraniční stravné v třetinové výši základní sazby (t.j. při zahraniční pracovní cestě trvající aspoň celou 1 hodinu až 12 hodin včetně za kalendářní den),

- 35 % zahraničního stravného, jde-li o zahraniční stravné ve dvoutřetinové výši základní sazby (t.j. při zahraniční pracovní cestě trvající více než 12 až 18 hodin včetně za kalendářní den),

- 25 % zahraničního stravného, jde-li o zahraniční stravné ve výši plné základní sazby (t.j. při zahraniční pracovní cestě trvající více jak 18 hodin v kalendářním dni).

Navazující příklad

Zaměstnanec má na pracovní cestě do Německa zajištěno ubytování se snídaní.

1. den pracovní cesty (v den příjezdu) zaměstnanec snídaní v místě ubytování neměl, neboť vyjížděl z ČR. Ke krácení stravného ve výši 30 euro tedy nedochází.

2. a 3. den pracovní cesty zaměstnanec dostal snídaní v místě ubytování, a proto se mu krátí za každý den stravné v plné výši základní sazby (45 euro) o 25 %. Zaměstnanec tak má nárok na 2 x (45 - 11,25) euro čili na 2 x 33,75 euro, t.j. celkem na 67,50 euro.

4. den pracovní den (v den odjezdu) zaměstnanec dostal snídaní, a tak se mu krátí stravné ve výši 1/3 základní sazby (15 euro) o 70 %. Zaměstnanec má proto nárok na 15 - 10,5 euro čili na 4,5 euro.

Celkem má zaměstnanec nárok na 102 euro.

Adolf Maulwurf

Další články:

- [Odpovědnost zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s využitím umělé inteligence](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci - 2. díl: Redefinice závislé práce](#)
- [Home office v Česku, Německu a Rakousku: je česká právní úprava práce na dálku dostatečně flexibilní?](#)
- [Postoupení pohledávky na náhradu škody v pracovněprávních vztazích](#)
- [Návrh zákona o digitálních platformách přináší více, než se na první pohled zdá](#)
- [Odposlechy na pracovišti, policejní vyšetřování a skončení pracovního poměru](#)
- [Odpovědnost zaměstnance za schodek](#)
- [Konec improvizace v odměňování: zamyšlení nad návrhem transpozice směrnice o transparentním odměňování](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci - 1. díl](#)
- [Genderový audit jako strategický nástroj zaměstnavatele: Jak se připravit na implementaci směrnice 2023/970?](#)
- [Pokuta za švarcsystém kurýrů Rohlíku potvrzena Ústavním soudem](#)